

INSOMNIA

Fundació Joan Miró
22 de març – 16 de juny de 2013

Dossier de premsa

INSOMNIA

22 de març – 16 de juny de 2013

- Presentació a la premsa:** dimecres 20 de març, a les 12.00 h
- Inauguració:** dijous 21 de març, a les 19.30 h
- Exposició organitzada per:** Fundació Joan Miró, Barcelona
- Comissària:** Neus Miró
- Catàleg:** Fundació Joan Miró. Amb textos de Neus Miró, David Company, Noam M. Elcott, Joana Hurtado, Maxa Zoller i Federico Windhausen. Edició en català, castellà i anglès
- Horari:** de dimarts a dissabte, de 10.00 a 19.00 h
dijous, de 10.00 a 21.30 h
diumenges i festius, de 10.00 a 14.30 h
dilluns no festius, tancat
- Preu:** 7,00 €. Entrades anticipades a:
www.fundaciomiro-bcn.org
- Passi anual:** Entrada a la col·lecció permanent i les exposicions temporals durant un any: 12 €
- Activitats:**
- Taller d'arts plàstiques per a famílies:
El quadern animat
 - Taller per a adults: *El viatge virtual*
 - Visites comentades gratuïtes, dissabtes a les 11.00 h
 - Simposi en el marc de l'exposició, amb la participació de David Company, Alex García Düttman, Antonio Alberto Weinrichter, Neus Miró, Lis Rhodes i Peter Kubelka (www.fundaciomiro-bcn.org)
- Reserves per a grups:** 934 439 479 education@fundaciomiro-bcn.org

Nota de premsa

La Fundació Joan Miró presenta *Insomnia*, una mostra sobre el cinema com a matèria per a l'art contemporani.

L'exposició, comissariada per Neus Miró, aplega artistes internacionals que han explorat el cinema com a mitjà des dels anys seixanta fins a l'actualitat.

Els artistes presents a la mostra treballen amb les propietats del cinema des d'una actitud experimental i al marge de les exigències de la indústria.

Les obres exposades modifiquen les convencions del cinema des de tres punts de vista: analitzant la confluència entre fotografia i cinema, modificant les formes de projecció i creant nous espais de visionat, o bé renovant els models de la narrativa cinematogràfica.

Del 22 de març al 16 de juny la Fundació Joan Miró presenta a *Insomnia* treballs artístics que han estat pensats per a ser projectats als espais d'art, enviant l'espai expositiu o bé convidant a la intervenció del visitant. Aquests espais han permès als artistes una llibertat més àmplia que la que els proporciona la indústria cinematogràfica i les seves formes de distribució.

La mostra inclou obres de Hollis Frampton, Lis Rhodes, Peter Kubelka, Stan VanDerBeek, Dan Graham, Ben Rivers i Stan Douglas.

El títol de l'exposició prové de la frase amb què el 1971 Hollis Frampton tancava un text sobre la relació entre fotografia i cinema, i analitzava les seves particularitats: «Finalment el cinema ha seduït la seva musa. Es diu Insomnia». Segons Frampton, des de l'aparició del vídeo el cinema esdevé obsolet i llavors ressorgeix com a art; és per aquest motiu que necessita una musa.

Aquesta nova concepció porta Frampton i els artistes presentats a la mostra a explorar el llenguatge fílmic de maneres diferents: examinant la relació de la imatge en moviment amb la fotografia, buscant noves formes de projecció i creant nous espais per al cinema, o bé cercant noves narratives cinematogràfiques allunyades dels relats habituals de la ficció o del documental.

Imatge fixa i imatge en moviment

El recorregut per l'espai expositiu comença amb Hollis Frampton i se centra en la relació entre fotografia i cinema, entre imatge fixa i en moviment. Frampton, en les dues obres fotogràfiques que es presenten, fa l'exercici de capturar el moviment en imatge fixa, invertint el pas de la fotografia al cinema. A (*nostalgia*), en canvi, genera una asincronia entre la imatge i el text per a suggerir un xoc entre passat, present i futur.

Experimentació en la projecció i nous espais de visionat

La segona part de l'exposició aplega, d'entrada, dos artistes que han explorat les possibilitats de la projecció de la imatge i han creat noves relacions entre el film i l'espectador. Així, **Lis Rhodes** és present a la mostra amb *Light Music*, una instal·lació on dos projectors enfrontats mostren imatges geomètriques. L'espai creat entre els projectors i la imatge és un espai performatiu on l'espectador interactua amb la projecció.

Seguidament s'exposen dos treballs de **Peter Kubelka**, que també busca noves maneres de presentar el cinema. Kubelka redueix la seva obra als elements bàsics del cinema: la llum, la foscor, el so i el silenci. El seu film *Arnulf Rainer* es projecta en una sala totalment negra.

Aquesta part de l'exposició continua presentant els projectes de dos artistes que han explorat la relació entre espectador i imatge dissenyant nous espais per al cinema. **Stan VanDerBeek** i **Dan Graham** són presents a la mostra amb propostes que modifiquen l'espai expositiu i el transformen en un espai sensorial.

A més de tres films de VanDerBeek, l'exposició presenta imatges i informació de *Movie-Drome*, una construcció en forma de cúpula ideada per ell mateix l'any 1963. També es pot veure una maqueta de *Cinéma*, de Dan Graham, pensada perquè la projecció s'integri en un edifici de vidre d'oficines.

La narrativa cinematogràfica

L'última part de l'exposició, titulada «El cinema infinit», planteja propostes que subverteixen la narrativa cinematogràfica convencional. D'una banda, **Ben Rivers** presenta *Ah, Liberty!*, film que observa la realitat defugint el gènere documental. I de l'altra, **Stan Douglas** explora les possibilitats de la construcció d'històries amb la videoinstal·lació *Vídeo*, que trenca la lògica de les estratègies canòniques de la ficció.

Simposi

En el marc de l'exposició, el 22 de març se celebrarà un simposi on participaran David Company, teòric i professor a la Universitat de Westminster de Londres i autor d'un dels textos del catàleg de l'exposició; Alex García Düttman, teòric i professor de filosofia i cultura visual a Goldsmiths, Universitat de Londres; Antonio Alberto Weinrichter, teòric i professor associat de la Universitat Carlos III de Madrid; Neus Miró, comissària de la mostra; i dos dels artistes participants a l'exposició, Lis Rhodes i Peter Kubelka, que oferiran una ponència sobre la seva obra i la seva relació amb el cinema.

Lis Rhodes, *Light Music*, 1975. Vista de la instal·lació a la Tate Modern
© Tate/foto: Lucy Dawkins

Comissària

Neus Miró

És crítica d'art i comissària d'exposicions. La seva recerca s'ha centrat en les pràctiques audiovisuals en l'àmbit de l'art contemporani. És llicenciada en història de l'art per la Universitat de Barcelona i va obtenir un màster al Royal College of Art de Londres. Ha treballat amb artistes com Tacita Dean, Sergio Prego, Eija-Liisa Ahtila, Jane & Louise Wilson, Javier Codesal, James Benning, Jonas Dahlberg, Marijke van Warmerdam, Patricia Dauder i Chris Welsby, entre molts altres.

Entre els seus darrers projectes destaquen les exposicions individuals *Sharon Lockhart. Double Tide* (EACC, Castelló, 2012) i *Perejaume. Imatges projectades* (CAB, Burgos, 2010), com també les exposicions col·lectives *Ficciones urbanas* a Koldo Mitxelena (Sant Sebastià, 2011) i *Imatges a contratemps* al Museu de Granollers amb obres audiovisuals de la col·lecció de la Fundació "la Caixa" (2012). Ha participat i organitzat diversos simposis i conferències al voltant de les pràctiques expositives, com *Les possibilitats de l'exposició* (EACC, Castelló, 2010), i ha exercit la docència com a professora convidada als cursos del MECAD, l'Escola Eina o Elisava, entre d'altres.

Artistes a l'exposició

Hollis Frampton

Hollis Frampton (Ohio, 1936 – Nova York, 1984) és cineasta, fotògraf i pioner en art digital. La seva evolució artística passa per la poesia, la fotografia i el cinema experimental. Un dels seus focus d'interès principals és la relació entre imatges fixes i imatges en moviment; alhora, es planteja constantment la naturalesa de l'experiència i de la percepció.

Frampton va començar a dedicar-se al cinema quan tenia gairebé trenta anys. A Nova York es va submergir en els moviments artístics de l'avantguarda contemporània del moment i va col·laborar amb artistes, coreògrafs i poetes.

Les pel·lícules de Frampton defugen la narrativa i adopten sistemes basats en altres disciplines com les matemàtiques o la lingüística. És considerat un dels exponents del cinema experimental nord-americà.

<http://hollisframpton.org.uk/>

Lis Rhodes

Les pel·lícules de l'artista Lis Rhodes s'han projectat arreu del món des de la dècada dels anys setanta. Les seves primeres obres, com ara *Light Music* (1975) i *Cut AX* (1976), fusionaven la performance i la projecció en diverses pantalles, i exploraven les qualitats visuals del so. L'anàlisi de qüestions polítiques i socials de més abast cal buscar-la en les seves pel·lícules més recents, com ara *Pictures on Pink Paper* (1985), *Cold Draft* (1988) i *Running Light* (1996), en què conviuen el rigor formal i la crítica apassionada.

Va ser una de les fundadores de la distribuïdora feminista *Circles* (ara *Cinenova*). Ha estat programadora de cinema a la London Filmmakers' Co-op, la primera cooperativa cinematogràfica dirigida per artistes, assessora artística municipal del Greater London Council i professora del Royal College of Art i The Slade School of Fine Art, University College de Londres.

Les seves obres s'han projectat i exposat a l'Ann Arbor Film Festival, al Film Museum de Viena, al 47è New York Film Festival i la Tate Modern de Londres.

http://www.luxonline.org.uk/artists/lis_rhodes/index.html

Peter Kubelka

Peter Kubelka va néixer a Viena l'any 1934. De petit, l'experiència d'una projecció de cinema mòbil al seu poble el va impressionar profundament. Quan estudiava a l'institut va decidir dedicar-se professionalment al cinema i més endavant va estudiar-lo a Viena i Roma. El rebuig del seu primer film, *Mosaik im Vertrauen*, per part de la crítica el va empènyer a dedicar-se al cinema d'avantguarda.

Entre 1957 i 1960 va realitzar els anomenats «*metric films*»: *Adebar*, *Schwechater* i *Arnulf Rainer*. Fou un dels fundadors de l'Österreichisches Filmmuseum, l'any 1964. El 1970 va fundar Anthology Film Archives, juntament amb Jonas Mekas, Stan Brakhage i P. Adams Sitney. A finals dels anys setanta va establir la col·lecció de cinema d'avantguarda al Centre Pompidou de Paris. El seu treball ha estat predecessor del moviment artístic internacional anomenat «cinema estructural».

http://en.wikipedia.org/wiki/Peter_Kubelka

Stan VanDerBeek

Stan VanDerBeek (1927-1984) va estudiar art i arquitectura al Cooper Union College de Nova York i al Black Mountain College de Carolina del Nord. Les seves primeres composicions eren collages surrealistes i dadaistes. L'experimentació el va conduir a una nova estètica molt més política i radical.

Al llarg de la seva carrera, va col·laborar amb Claes Oldenburg, Allan Kaprow, Merce Cunningham i Yvonne Rainer. La relació amb artistes d'altres disciplines el va portar a explorar l'anomenat «cinema expandit», una forma de cinema que explora la construcció de nous espais de visionament com ara Movie Drome, una cúpula per a la projecció cinematogràfica dissenyada per ell mateix. VanDerBeek va experimentar contínuament disciplines com la dansa, la pintura, la fotografia i l'arquitectura.

<http://www.stanvanderbeek.com/>

<http://www2.tate.org.uk/intermediaart/StanVanDerBeek.shtm>

Dan Graham

Dan Graham (1942) va créixer a Nova Jersey. L'any 1964 va començar a dirigir la John Daniels Gallery de Nova York. El mateix Graham es considera un artista-escriptor i combina la producció artística amb l'assaig en diversos mitjans de comunicació.

La seva obra gira al voltant de la relació entre l'arquitectura i els seus efectes psicològics i culturals. Al llarg de la seva obra ha investigat la relació entre l'espai i les formes d'habitar-lo. Ha treballat habitualment amb fotografia, vídeo, performance i estructures de vidre.

<http://www.lissongallery.com/#/artists/dan-graham/>

Ben Rivers

Ben Rivers (Regne Unit, 1972) va estudiar belles arts a la Falmouth School of Art. Entre 1996 i 2006 va cofundar i programar la Brighton Cinematheque. Ha estat guardonat amb nombrosos premis com el FIPRESCI International Critics Prize del 68è Festival de Cinema de Venècia pel seu primer film, *Two Years At Sea*; el Baloise Art Prize a Art Basel 42; o el Paul Hamlyn Foundation Award for Artists, l'any 2010.

La seva obra s'ha projectat en diversos festivals internacionals de cinema i galeries. En els darrers temps, ha exposat individualment a A Foundation de Liverpool, Indielisboa, Matt's Gallery i Hayward Gallery de Londres.

<http://www.benrivers.com/>

Stan Douglas

Stan Douglas (1960) viu i treballa a Vancouver. La seva obra explora les possibilitats de l'estructura narrativa cinematogràfica. A més, també té un gran interès per qüestions filosòfiques i socials com la idea de progrés al món occidental o el concepte d'utopia.

Douglas s'apropia dels gèneres del cinema convencional i de la literatura clàssica com a marc contextual per als seus projectes. La seva obra ha estat exposada a escala internacional al Solomon R. Guggenheim Museum de Nova York, el ZKM|Museum fur Neue Kunst de Karlsruhe, l'International Center of Photography de Nova York i el Centre Georges Pompidou de Paris, entre d'altres.

<http://www.tate.org.uk/art/artists/stan-douglas-3038>

Simposi

Divendres 22 de març de 2013

Auditori de la Fundació Joan Miró

10.30 h — Presentació

Rosa Maria Malet, directora de la Fundació Joan Miró, i Neus Miró, comissària de l'exposició

11.00 h — *In the Light of the Lumières. Art at the Beginnings and Ends of Cinema*

David Company, escriptor i professor de fotografia de la University of Westminster, Londres

12.00 h — *Why Burn A Photograph? A Film By Hollis Frampton*

Alexander García Düttmann, professor de filosofia i cultura visual de Goldsmiths, University of London

13.00 h — «*Light Music*» *in Context*

Conversa entre Lis Rhodes, artista, i Neus Miró, comissària
Pausa

16.00 h — *Passages of the Cinema to the Art Spaces*

Antonio Alberto Weinrichter, professor de la Facultat de Comunicació Audiovisual de la Universidad Carlos III, Madrid

17.00 h — *My Metric Cinema*

Peter Kubelka, artista

Totes les ponències són en anglès; no hi ha servei de traducció simultània

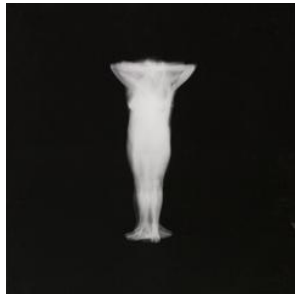

Segueix el debat a la xarxa: #insomnia

El debat es pot seguir per *streaming* a: www.simposi-insomnia.org

Entrada gratuïta. Aforament limitat

L'organització del simposi compta amb el suport de la Fundació Banc de Sabadell.

Llistat d'obres

1. Hollis Frampton	
<p><i>A Visitation of Insomnia, 1970-1973</i> Una visita d'Insomnia Fotografia b/n (13 fotografies) 26,4 x 26,4 cm (cada fotografia) Col·lecció Walker Art Center, Minneàpolis. Donació de Marion Faller, 1993</p>	
<p><i>(nostalgia), 1971</i> <i>(nostàlgia), 1971</i> Film 16 mm (transferit a DVD), b/n, so, 36 min Cortesia d'Estate of Hollis Frampton i Anthology Film Archives, Nova York</p>	
<p><i>Sixteen Studies from Vegetable Locomotion, 1975</i> Setze estudis de locomoció vegetal Fotografia b/n (sèrie de 16 fotografies) 28 x 35,5 cm (cada fotografia) Col·lecció Walker Art Center, Minneàpolis. Donació del Della Walker Acquisition Fund, 1993</p>	
<p><i>Apple Advancing (var. "Northern Spy")</i> Poma que avança (varietat <i>Northern Spy</i>)</p>	
<p><i>Gourds Vanishing (var. "Mixed Ornamental")</i> Carabasses que desapareixen (varietat <i>Mixed Ornamental</i>)</p>	
<p><i>Zucchini Squash Encountering Sawhorse (var. "Dread")</i> Carbassó que topa amb un cavallet (varietat <i>Dread</i>)</p>	

<p>Sunflower Reclining (var. "Mammoth Russian") Gira-sol que s'inclina (varietat <i>Mammoth Russian</i>)</p>	
<p>Scallop Squash Revolving (var. "Patty Pan") Carabassa que gira sobre si mateixa (varietat <i>Patty Pan</i>)</p>	
<p>Savoy Cabbage Flying (var. "Chieftain") Col que vola (varietat <i>Chieftain</i>)</p>	
<p>Summer Squash Undergoing Surgery (var. "Yellow Strightneck") Cirurgia d'un carbassó (varietat <i>Yellow Strightneck</i>)</p>	
<p>Mature Radishes Bathing (var. "Black Spanish") Raves madurs que prenen una dutxa (varietat <i>Black Spanish</i>)</p>	
<p>Pumpkin Emptying (var. "Cinderella") Buidatge d'una carabassa (varietat <i>Cinderella</i>)</p>	
<p>Winter Squash Vacillating (var. "True Hubbard") Carabassa d'hivern que oscil·la (varietat <i>True Hubbard</i>)</p>	
<p>Tomatoes Descending a Ramp (var. "Roma") Tomàquets que baixen per una rampa (varietat <i>Roma</i>)</p>	
<p>Watermelon Falling (var. "New Hampshire Midget") Síndria que cau (varietat <i>New Hampshire Midget</i>)</p>	
<p>Sweet Corn Disrobing (var. "Early Sunglow") Despullar una panotxa (varietat <i>Early Sunglow</i>)</p>	
<p>Dill Bundling (var. "Rural Splendor") Manats d'anet (varietat <i>Rural Splendor</i>)</p>	

Beets Assembling (var. "Detroit Dark Red")
Reunió de remolatxes (varietat *Detroit Dark Red*)

Carrot ejaculating (var. "Chantenay")
Pastanaga que ejacula (varietat *Chantenay*)

1. Lis Rhodes

Light Music, 1975

Música de llum

Dos projectors de 16 mm sincronitzats, b/n, so, boira, 25 min

Cortesia de Lis Rhodes i Lux, Londres

2. Peter Kubelka

Arnulf Rainer, 1958-1960

Partitura, pel·lícula i projecció de film 35 mm, b/n, so, 6 min i 24 seg

Col·lecció de l'artista

Cortesia de Lis Rhodes i Lux, Londres

Apropos Film (Invisible Cinema), 1970

A propòsit de Film (Cinema invisible)

Reportatge televisiu (transferit a DVD), b/n, so, 10 min

Österreichischer Rundfunk (ORF), Viena

3. Stan VanDerBeek

Blacks and Whites, Days and Nights, 1960

Blancs i negres, dies i nits

Film 16 mm (transferit a DVD), so, b/n, 5 min

Re:Vair/Estate of Stan VanDerBeek

Breathdeath, 1963

Alè-mort

Film 16 mm (transferit a DVD), b/n, so, 15 min

Re:Vair/Estate of Stan VanDerBeek

Panels for the Walls of the World, 1967

Plafons per als murs del món

Film 16 mm, b/n, so, 8 min

Re:Voir/Estate of Stan VanDerBeek

Stephan Chodorov i Bob Hansson

Vanderbeekiana, 1968

Film 16 mm (transferit a DVD), b/n, so, 28 min

Re:Voir/Creative Arts Television

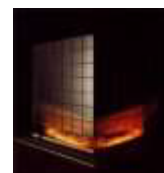
4. Dan Graham

Cinema, 1981

Cinema

Instal·lació: 1 maqueta (64 x 70 x 76 cm), súper 8
(transferit DVD), color, 2 min i 11 seg

Centre Pompidou, París. Musée national d'art
moderne/Centre de création industrielle. Adquisició el
1990

5. Ben Rivers

Ah, Liberty!, 2008

Ah, llibertat!

Film 16 mm anamòrfic en bucle, b/n, so, 19 min

Col·lecció de l'artista

6. Stan Douglas

Vidéo, 2007

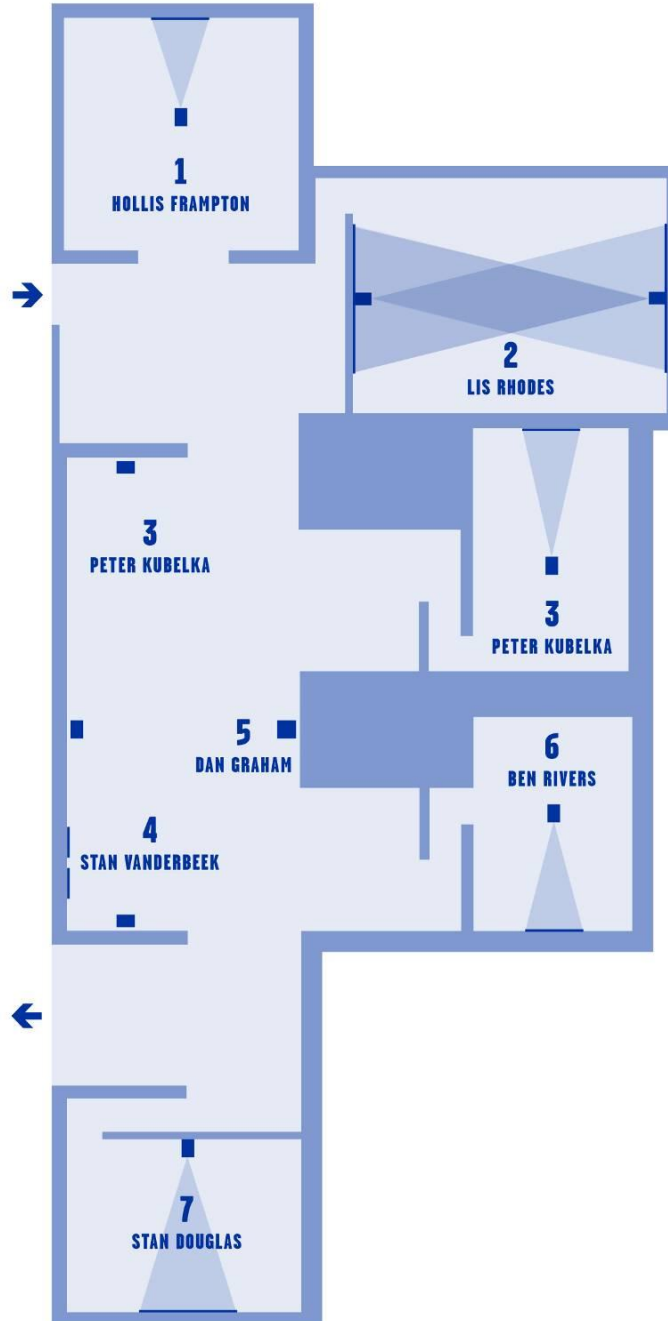
Vídeo

Videoinstal·lació monocanal en bucle, color, sis
variacions musicals, 18 min i 11 seg

Col·lecció de l'artista

Plànol de l'exposició

Textos complementaris

Text d'introducció al catàleg

L'afany per trencar els cànons, per superar els límits o per obrir-se a noves formulacions ha condicionat l'evolució de les arts visuals. Si en pintura han estat determinants conceptes com la perspectiva o el moviment, a partir del moment en què apareix el cinema es planteja un dilema nou. Quin ha de ser el camí que ha de prendre el nou llenguatge? La narració? La plàstica? El ventall d'opcions és ampli, les possibilitats múltiples i no deixen d'aparèixer-ne de noves.

Una d'aquestes opcions és la que dóna preferència al component artístic per sobre del relat o del simple entreteniment. És en aquesta opció en què es basa el projecte expositiu *Insomnia*.

A través de l'obra de Stan Douglas, Hollis Frampton, Dan Graham, Lis Rhodes, Ben Rivers, Peter Kubelka i Stan VanDerBeek, l'espectador podrà valorar aspectes que el poden ajudar a comprendre què ha fet possible que el cinema esdevingui una de les belles arts.

Concebudes per ser mostrades en espais d'art, no en sales de cinema, les obres que integren *Insomnia* conviden l'espectador a mirar i gaudir de la imatge en moviment i a deixar-se sorprendre per les seves possibilitats. La tria d'autors i d'obres, restringida però significativa, que ha fet Neus Miró —comissària i crítica d'art que ha centrat el seu treball d'investigació en el món de la imatge—, posa en relleu les fructíferes relacions entre cinema i art. La Fundació agraeix la seva dedicació i dóna les gràcies també als artistes i galeries que han permès portar a terme el projecte.

Rosa Maria Malet, directora de la Fundació Joan Miró

Text de la guia de mà

L'exposició *Insomnia* aplega una sèrie d'artistes internacionals que han explorat el cinema des de l'àmbit de l'art.

El cinema és un mitjà audiovisual que, en principi, requereix foscor per poder-se visionar, un tret característic que l'ha mantingut allunyat dels espais d'art, tradicionalment concebuts per mostrar pintura i escultura.

Tanmateix, des dels seus inicis, el cinema ha fascinat els artistes, que han rastrejat totes les seves possibilitats més enllà de les desenvolupades per la indústria i els canals habituals de distribució. Al llarg dels anys seixanta, en el marc del cinema expandit, van experimentar nous codis narratius, espais de visionat i dispositius heretats. Tot un seguit d'inquietuds que ara reprenen els creadors contemporanis.

Insomnia recull algunes d'aquestes propostes i les agrupa en tres parts. La primera reuneix els treballs de Hollis Frampton i la seva exploració a l'entorn de la confluència de la fotografia i el cinema. Una segona part, amb treballs de Lis Rhodes, Peter Kubelka, Dan Graham i Stan VanDerBeek, mostra obres que cerquen modificar la relació entre la imatge que es projecta i l'espectador, tant pel que fa a la projecció com a la concepció de nous models arquitectònics per al visionat de pel·lícules. En la tercera part es presenten les obres de Ben Rivers i Stan Douglas, exponents d'una generació d'artistes que avui estan renovant el llenguatge del cinema i els seus models narratius.

Neus Miró, comissària de l'exposició

Stan Douglas, *Video*, High-definition video installation. 18:11 min (loop), six musical variations, 2007
© Cathy Carver, courtesy Stan Douglas and David Zwirner Gallery

Per a més informació i imatges:

Sala de premsa Fundació Joan Miró

www.fundacionmiro-bcn.org

Premsa Fundació Joan Miró - Helena Nogué

934 439 484 | 630 634 905 | press@fundacionmiro-bcn.org | www.fundacionmiro-bcn.org